

20 - 24 ตุลาคม 2568

อินเดียยังคงหันหน้าหารัสเซีย แม้สหรัฐฯ กดดันให้ยุติการซื้อพลังงาน

แหล่งที่มา: <https://economictimes.indiatimes.com/>

ในช่วงที่ผ่านมา อินเดียยังคงได้รับความสนใจและเป็นที่จับตามองจากนานาชาติในด้านความเคลื่อนไหวด้านการค้าระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะทิศทางความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างอินเดียและรัสเซีย ซึ่งขยายตัวในหลายมิติ แม้สหรัฐอเมริกาจะเพิ่มแรงกดดันทางการเมืองและเศรษฐกิจ เพื่อให้รัฐบาลกลางอินเดียจำกัดการนำเข้าน้ำมันจากรัสเซีย หลังสงครามยูเครน ท่ามกลางกระแสการคว่ำบาตรและการเก็บภาษีการค้านำเข้าจากสหรัฐฯ

โดยรัฐบาลอินเดียอยู่ระหว่างการพิจารณาขยายการนำเข้าพลังงานจากสหรัฐอเมริกา เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ โดยมีแผนจะเพิ่มการซื้อมูลค่า 1.2 - 1.3 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐ จากระดับปัจจุบันที่อยู่ประมาณ 2.3 - 2.4 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐ

แม้ในมุมมองจากฝั่งสหรัฐอเมริกา ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ระบุว่านายกรัฐมนตรีนเรนทรา โมดี ได้ให้คำมั่นว่าจะลดการซื้อน้ำมันจากรัสเซีย โดยกล่าวระหว่างงานเฉลิมฉลองเทศกาลดิวาว่า “อินเดียจะไม่ซื้อน้ำมันจากรัสเซียมากนัก เพราะต้องการให้สงครามนั้นยุติเช่นเดียวกัน” อย่างไรก็ตาม ด้านนายกรัฐมนตรีโมดีไม่ได้ยืนยันคำพูดดังกล่าวอย่างเป็นทางการ

อินเดียยังพึ่งพาน้ำมันดิบจากรัสเซียอยู่ และแม้ว่าจะมีแรงกดดันจากสหรัฐฯ แต่การค้าระหว่างอินเดียและรัสเซียกลับขยายตัวต่อเนื่อง โดยสินค้าพลังงานยังคงเป็นแกนหลักของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 90 ของการนำเข้าจากรัสเซียทั้งหมด ครอบคลุมสินค้าน้ำมันดิบ ถ่านหิน และเชื้อเพลิงแร่ต่างๆ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ

นอกจากนี้ อินเดียยังขยายการส่งออกสินค้าไปยังรัสเซียในหลายประเภท อาทิ

หมวดสินค้า	มูลค่าล้านเหรียญสหรัฐ		การเปลี่ยนแปลง
	2567	2568	
เครื่องจักรและอุปกรณ์	0.65	1.14	+75%
ผลิตภัณฑ์เภสัชภัณฑ์	0.39	0.42	+7.7%
เคมีภัณฑ์อินทรีย์	0.34	0.37	+8.8%
อาหารทะเล	58.2	72.7	+25%
ผักสด	2.6	5.0	+92%
ผักแปรรูป	12.2	17.1	+40%

รวมถึงยังมีการเจรจาจัดทำข้อตกลงทางการทหารครั้งสำคัญในการจัดซื้อขีปนาวุธสำหรับระบบป้องกันภัยทางอากาศ S-400 “Sudarshan” ซึ่งกองทัพอากาศอินเดียได้ใช้จริงในการปฏิบัติการ *Operation Sindoor* คิดเป็นมูลค่าประมาณ 1 แสนล้าน รูปีอินเดีย ปัจจุบันอินเดียได้ติดตั้งระบบ S-400 แล้วสามชุด และอยู่ระหว่างการเจรจาซื้อเพิ่มอีกสองชุด พร้อมหารือเกี่ยวกับระบบรุ่นใหม่ S-500 และการปรับปรุงขีปนาวุธ BrahMos รุ่นเหนือเสียง ทั้งนี้ ประธานาธิบดีรัสเซีย มีกำหนดเดินทางเยือนอินเดียในเดือนธันวาคม 2568 เพื่อหารือความร่วมมือด้านกลาโหมเพิ่มเติม

ขณะเดียวกัน อินเดียได้รับผลกระทบจากมาตรการภาษีของประธานาธิบดีทรัมป์ ที่กำหนดภาษีสินค้านำเข้าจากอินเดีย ที่อัตราร้อยละ 50 โดยให้ผลบังคับใช้กับสินค้าส่งออกจากอินเดียคิดเป็นสัดส่วนกว่าร้อยละ 60 ซึ่งรวมถึงสิ่งทอ เครื่องประดับ อาหารทะเล และเครื่องหนัง ส่งผลให้ภาคการส่งออกของอินเดียได้รับผลกระทบอย่างหนักในช่วงแรก

จากรายงานของ Global Trade Research Initiative (GTRI) ระบุว่ามูลค่าการส่งออกของอินเดียไปสหรัฐอเมริกา ลดลงถึงร้อยละ 37.5 ภายในระยะเวลา 4 เดือน จากมูลค่า 8.8 พันล้านเหรียญสหรัฐในเดือนพฤษภาคม 2568 เหลือเพียงมูลค่า 5.5 พันล้านเหรียญสหรัฐในเดือนกันยายน 2568 อย่างไรก็ตาม การส่งออกโดยรวมของอินเดียยังคงเติบโตร้อยละ 6.7 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยสินค้าที่มีอัตราการขยายตัวเติบโตโดดเด่น ได้แก่ อิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 50.5 ข้าว ร้อยละ 33.2 อาหารทะเล ร้อยละ 23.4 อัญมณีและเครื่องประดับ ร้อยละ 0.4 ขณะที่สินค้ากลุ่มเสื้อผ้าสำเร็จรูปและสิ่งทอ ยังคงเผชิญภาวะชะลอตัว การส่งออกลดลงร้อยละ 10-11 โดย IMF คาดการณ์ว่า GDP ของอินเดียจะขยายตัวร้อยละ 6.6 ในปีงบประมาณ 2569

ทั้งนี้ เพื่อชดเชยการสูญเสียมูลค่าการส่งออกไปยังตลาดสหรัฐอเมริกา นอกจากการค้ากับรัสเซีย อินเดียยังได้ขยายตลาดส่งออกไปยัง 24 ประเทศ อาทิ เกาหลีใต้ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เยอรมนี อียิปต์ เวียดนาม เม็กซิโก เคนยา ไนจีเรีย แคนาดา โปแลนด์ บังกลาเทศ บราซิล และไทย คิดเป็นมูลค่ารวม 1.29 แสนล้านเหรียญสหรัฐ หรือประมาณร้อยละ 59 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดในครึ่งปีแรกของปีงบประมาณ 2569 ขณะเดียวกันผู้ประกอบการอินเดียหลายรายเริ่มหันไปแสวงหาการลงทุนใหม่ในตลาดแอฟริกา ลาตินอเมริกา และตะวันออกกลาง แสดงให้เห็นว่าอินเดียดำเนินยุทธศาสตร์ “การกระจายตลาด และเสริมสร้างพันธมิตรทางเศรษฐกิจ” เพื่อรักษาเสถียรภาพทางพลังงาน การส่งออก และการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว

ทิศทางในอนาคต

เพื่อให้อินเดียสามารถบริหารจัดการพลังงานให้มีเพียงพอสำหรับบริโภคในประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลอินเดียอาจมีวิธีในการดำเนินนโยบายด้านพลังงาน ดังนี้

1. การกระจายแหล่งพลังงาน (Diversify Energy Partners)

ลดการพึ่งพิงรายใดรายหนึ่ง และสร้างความร่วมมือกับตลาดส่งออกพลังงานอื่นๆ เช่น ขยายความร่วมมือระยะยาวกับสหรัฐอเมริกา แอฟริกา และลาตินอเมริกา เพื่อรักษาสมดุลในการพึ่งพาจากจีน รัสเซีย และตะวันออกกลาง เพื่อให้มีทางเลือกในการนำเข้าในกรณีที่ตลาดใดตลาดหนึ่งเกิดปัญหาในการจัดหาสินค้า

2. การทำข้อตกลงระยะยาวด้าน LNG และน้ำมันดิบ

เจรจาสัญญาซื้อขายแบบระยะยาวในราคาที่แข่งขันได้ เพื่อสร้างเสถียรภาพด้านอุปทานและลดผลกระทบจากความผันผวนของตลาดโลก

3. การเสริมสร้างคลังสำรองน้ำมันแห่งชาติ (Strengthen Strategic Petroleum Reserves – SPR)

เพิ่มความสามารถในการกักเก็บน้ำมันสำรองของประเทศให้ครอบคลุมอย่างน้อย 90 วันของการนำเข้า เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นต่อเหตุการณ์ทางภูมิรัฐศาสตร์

4. การส่งเสริมการนำเข้าพลังงานหมุนเวียนและการเปลี่ยนผ่านสู่พลังงานสีเขียว (Promote Renewable Imports & Green Transition)

ส่งเสริมการนำเข้าเทคโนโลยีและการลงทุนใน ไฮโดรเจนสีเขียว เชื้อเพลิงชีวภาพ และระบบกักเก็บพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมาย Net Zero ภายในปี 2613

5. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโรงกลั่นให้มีความยืดหยุ่น (Enhance Refinery & Infrastructure Flexibility)

ยกระดับเทคโนโลยีในโรงกลั่นเพื่อรองรับน้ำมันดิบจากหลายแหล่งและเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตด้วยเทคโนโลยีสะอาด

บทสรุป

กลยุทธ์การนำเข้าพลังงานของอินเดียที่กำลังพัฒนาอยู่นี้สะท้อนถึง ความสมดุลระหว่างความจำเป็นทางเศรษฐกิจ และความระมัดระวังทางภูมิรัฐศาสตร์ แม้ว่าน้ำมันราคาถูกจากรัสเซียยังคงตอบโจทย์ในระยะสั้นด้านต้นทุน แต่การขยายการนำเข้าจากสหรัฐอเมริกา และภูมิภาคอื่น ๆ จะช่วยสร้างความมั่นคงด้านพลังงานและกระจายความเสี่ยงในระยะยาว

ในอนาคต อินเดียจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับความยืดหยุ่นของห่วงโซ่อุปทาน การลงทุนในพลังงานสะอาด และการทูตเชิงกลยุทธ์ด้านพลังงาน เพื่อรับประกันการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ท่ามกลางภูมิทัศน์พลังงานโลกที่ยังคงไม่แน่นอน

แหล่งอ้างอิง

1. The Economic Times. (22 October 2025). India keeps taking Russia turn even as Trump says stop.
2. The Economic Times. (16 October 2025). Energy Imports Diversify — Higher US Purchases Planned; Russian Oil Dependency Persists
3. Global Trade Research Initiative (GTRI), Trade and Tariff Impact Report 2025.
4. Elara Capital, India Export Outlook Q2 FY26.
5. International Monetary Fund (IMF), World Economic Outlook, October 2025.